

**RAPORT DE FUNDAMENTARE A
IMPORTANȚEI INDUSTRIEI SERVICIILOR DE SECURITATE PRIVATĂ
PENTRU INDUSTRIA DE SECURITATE DIN ROMÂNIA**

București, 18.10.2013

Silviu Clep
Președinte ARTS

Cuprins

1. Introducere	3
2 Situația curentă	4
3. Industria de Serviciilor de Securitate Privată componentă a Industriei de Securitate Națională	6
4. Calitatea serviciilor	7
5. Direcții de acțiune	9

1. Introducere

Asigurarea securității constituie una dintre preocupările centrale ale oricărei societăți. Nu există nici un domeniu fără o componentă crucială de securitate. Un mediu sigur și liniștit reprezintă chiar baza pe care se așează orice societate stabilă. O industrie a securității competitivă care oferă soluții pentru îmbunătățirea securității, poate aduce o contribuție substanțială la reziliența societății.

În România, din considerente istorice, termenul de Industrie de Securitate este atribuit în principal Industriei de apărare și industriilor adiacente.

În restul lumii, și în mod particular în Uniunea Europeană, Industriei de Securitate îi sunt atribuite totalitatea activităților productive și a serviciilor care concurează la realizarea unui climat de securitate în societatea contemporană. Când se vorbește de Industrie de Securitate, în vocabularul european, se constată că în prezent nu există o definiție clară a acesteia, iar clasificarea metodică a acestei industrii este împiedicată de o serie de factori, precum:

- Industria Securității nu este reglementată ca atare de către principalele nomenclaturi statistice (NACE, Prodcom etc.);
- Producția de echipamente de securitate este ascunsă sub o gamă largă de poziții, iar statisticile pentru aceste poziții nu fac distincție între activități conexe securității și cele ne conexe acesteia;
- Nu există nici o sursă de date statistice disponibilă la nivel european din partea industriei înseși.

Cu toate acestea, Industria Securității din UE poate fi subdivizată în general în următoarele sectoare:

- securitatea aeronautică;
- securitatea maritimă;
- securitatea frontierelor;
- protecția infrastructurii critice;
- culegere de informații antiteroriste (inclusiv securitatea cibernetică și comunicarea);
- gestionarea situațiilor de criză/protecție civilă;
- protecția securității fizice; și
- îmbrăcăminte de protecție.

În România, lucrurile nu sunt mult diferite, cu toate că subdomeniile industriei nu sunt atât de bine conturate. Activitățile de producție fiind mai puțin prezente în România, domeniul Industriei de Securitate este susținut în mod special de prestatori de servicii, în marea lor majoritate privați. De aceea tot mai mult la noi este utilizată sintagma Industria Serviciilor de Securitate Privată.

Scopul prezentului raport este să atragă atenția autorităților competente ale statului, asupra importanței Industriei Serviciilor de Securitate Privată și asupra necesității introducerii acesteia în Strategia Națională pentru Industria de Securitate

2 Situația curentă

La momentul actual, marea majoritate a activităților ce se desfășoară în Industria Serviciilor de Securitate Privată sunt activități reglementate.

Astfel prin Legea 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor și HG 301/2012 și actele normative subsecvente, sunt reglementate atât activitățile prestatorilor de servicii de pază și protecție cât și a celor din domeniul sistemelor tehnice de alarmare împotriva efracției.

Trebuie menționat că domeniul sistemelor tehnice de alarmare împotriva efracției include măsuri mecano-fizice de protecție, sisteme de detecție și alarmare la efracție și tâlhărie, sisteme de control al accesului, sisteme de supraveghere cu televiziune cu circuit închis, sisteme de transmitere a alarmelor la distanță și centre de monitorizare și recepție a alarmelor. Serviciile de pază și intervenție, pe de altă parte se referă la protecția persoanelor, paza obiectivelor, paza transporturilor speciale, intervenție la incident, securitatea evenimentelor publice etc.

Acest domeniu mai este cunoscut sub numele de securitate fizică, componentă majoră, alături de securitatea informației, în orice soluție și/sau mecanism de securitate.

În conformitatea cu actele normative menționate mai sus, persoanele juridice pot desfășura activități în acest domeniu numai după ce obțin Licența de funcționare din partea IGPR.

La nivelul semestrului 1 2013, un număr de 1310 societăți având ca obiect de activitate paza și transportul bunurilor și valorilor și un număr de 1831 de societăți care au ca obiect de activitate servicii tehnice de securitate își desfășurau activitatea în baza Licențelor de funcționare eliberate de Inspectoratul General al Poliției Române – Direcția de Ordine Publică.

În cadrul celor 3141 de societăți licențiate, conform datelor INS, sunt angajate un număr de peste 116.000 persoane, iar cifra de afaceri totală la nivelului anului 2011 este de 2,98 miliarde de lei.

În mod similar, activitatea în domeniul apărării împotriva incendiilor este reglementată de Legea 307/2006 și Ordinul MAI 87/2010.

La nivelul semestrului 1 2013, un număr de 3680 persoane juridice sau fizice erau autorizate de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență – Direcția de Prevenire, să desfășoare activități în domeniul prevenirii și detecției incendiilor. Pe de altă parte, din datele statistice ale IGSU – DP, în momentul de față peste 10.000 de persoane dețin competențe profesionale specifice și sunt angajați ai societăților licențiate sau activează ca independenți pe domeniile reglementate.

În realitate, însă, cifrele sunt mai mari atât ca număr de personal cât și ca nivel total al cifrei de afaceri. Statisticile INS sunt realizate pornind de la Codurile CAEN 8010 și 8020, care sunt relevante numai pentru domeniul serviciilor de pază și numai din punctul de vedere al cifrei de afaceri. Datorită fluctuațiilor mari de personal în societățile care activează sub codurile CAEN și al unor sincope în acțiunea de raportare a acestora către autorități, estimăm că, numărul de angajați real este mai mare.

În ceea ce privește domeniul sistemelor tehnice de securitate datele INS nu sunt relevante deoarece majoritatea societăților au ca domeniu de activitate alt Cod CAEN decât 8020, pe de o parte, iar pe de alta marea majoritate a societăților licențiate au domenii multiple de activitate.

În lipsa unor studii de piață relevante, sau a unor date statistice care să nu fie bazate numai pe domeniul principal de activitate înscris la ONRC, putem doar estima adevărata dimensiune a Industriei Serviciilor de Securitate Privată.

Astfel din aprecierile noastre, bazate pe date de la Ministerul Finanțelor și informații culese de la prestatori, în Industria Serviciilor de Securitate Privată activează peste 150.000 de angajați, personal direct productiv și auxiliar, iar cifra de afaceri, la nivelul anului 2012, este de cca. 4,5 miliarde de lei.

Prin activitatea lor, persoanele juridice și fizice care activează în domeniul securității fizice, au realizări impresionante. Astfel, din datele furnizate de IGPR-DOP pentru semestrul 1 2013, rezultă că:

- societățile specializate de pază au asigurat protecția unui număr de 17.280 obiective dintre care 1.133 cu pază armată;

- prin serviciile prestate au fost constatate un număr de 8.652 de sustrageri, din care 6.909 cu prinderea autorilor, fiind depistate și predate poliției 6.188 persoane și recuperate bunuri în valoare de 48.433 mii lei;

- societățile licențiate pentru sisteme tehnice de securitate au realizat un număr de 23.062 sisteme de securitate și asigură mentenanță pentru mai mult de 50.000 de instalații de alarmare funcționale;

- la nivel național funcționează 415 dispecerate de monitorizare a alarmelor care au în supraveghere peste 129.000 de obiective, asigurând intervenția la alarmă cu 2025 de echipaje mobile;

- dintre obiectivele monitorizate fac parte: 7.302 bănci, 4.235 puncte de schimb valutar și amanet, 2.742 agenții de pariuri sportive, 1.155 oficii poștale, 7.208 magazine cu valori importante etc.

- în 2.930 de cazuri a fost anunțată poliția prin sistemul SNUAU 112, fiind depistate 1.858 de sustrageri de bunuri și valori, în 1.290 cazuri, autorii au fost prinși, 1.930 suspecți fiind predați poliției.

Menționăm că aceste date se referă numai la statisticile IGPR, care se bazează pe date privind infracțiuni de furt și tâlhărie și care nu includ obiectivele păzite de jandarmi sau unitățile din domeniul apărării și al securității naționale. Mai mult, industria serviciilor de securitate privată activează și în alte domenii precum, spre exemplu, în cel privind protecția informațiilor clasificate, unde securitatea fizică are un rol major.

3. Industria de Serviciilor de Securitate Privată componentă a Industriei de Securitate Națională

Contrar opiniei generale, securitatea înseamnă mult mai mult decât ultimul tip de camere de televiziune cu circuit închis sau tehnologie IP. Secretul reușitei în acest domeniu constă într-o strategie clară care combină analiza meticuloasă a riscurilor de securitate cu înțelegerea clară a modalităților de reducere a acestora prin măsuri de securitate care pot oferi rezultate cuantificabile.

Securitatea tratează atât aspecte de prevenire a incidentului, cât și aspecte de răspuns și recuperare, reunind cunoștințe din domeniul managementului riscului, al tratării incidentelor, al managementului continuității și dintr-o multitudine de domenii tehnice de securitate.

Pe de altă parte, la realizarea securității naționale contribuie atât guvernul și sectorul public, cât și sectorul privat, furnizorii de echipamente și prestatorii de servicii de specialitate, reprezentanți ai societății civile în cadrul a ceea ce se numește, în sens larg, parteneriat public-privat.

Aspectele de securitate fizică se regăsesc în fiecare dintre domeniile în care există cerințe de securitate, precum protecția persoanelor, a obiectivelor, bunurilor și valorilor, protecția informațiilor clasificate, protecția infrastructurilor critice, securitatea informației etc. Pe de altă parte, deși persoanele fizice și juridice care activează în domeniul securității fizice trebuie să obțină licență de funcționare sau autorizări de la IGPR și IGSU, serviciile lor sunt utilizate și în celelalte domenii în care există cerințe de securitate.

Trebuie remarcat că odată cu dezvoltarea pieței de securitate privată au fost realizate progrese importante în domeniul punerii în aplicare a diferitelor concepte și modele de securitate, în special la nivel organizațional, atât în ceea ce privește dezvoltarea soluțiilor și mecanismelor de securitate cât și sub aspectul valorificării și integrării progresului tehnic și tehnologic din diferite discipline.

După cum arătam la acest moment în România sunt mult mai dezvoltate serviciile în domeniul securității, raportat la activitățile de cercetare sau producție a echipamentelor de securitate.

Astfel, piața a dezvoltat continuu activități specifice prin:

- furnizori de soluții de securitate fizică;
- integratori și furnizori de servicii de consultanță și evaluare a riscurilor.

Furnizorii de soluții de securitate fizică acoperă domeniile precum:

- tehnologii și echipamente de protecție mecano-fizică;
- protecția perimetrelor;
- sisteme de detectare și alarmă la efracție și atac;
- sisteme de detectare și alarmare la incendiu;
- sisteme de stingere și desfumare;
- control al accesului persoanelor și autovehiculelor;
- televiziune cu circuit închis;

- tehnologii pentru inspecția persoanelor, bagajelor, containerelor;
- detecție și protecție CBRN;
- centre de recepție a alarmelor, dispecerate și servicii de la distanță,
- sisteme de alarmare vocală și adresare publică, s.a.m.d.

În domeniul serviciilor întâlnim activități precum:

- proiectare, instalare, punere în funcțiune, verificare, predare și punere în operare, întreținere sisteme tehnice de securitate;
- pază;
- monitorizare și intervenție;
- transport de valori, substanțe speciale;
- pază personală;
- securitate a evenimentelor organizate în locuri publice;
- servicii de securitate aeroportuară;
- servicii virtuale de securitate (SaaS) sau supraveghere virtuală video (VSaaS), bazate pe tehnologii 'cloud computing', sa.

Integratorii și furnizorii de servicii de consultanță și evaluare a riscului asigură activități de:

- engineering și integrare;
- evaluarea riscurilor;
- consultanță și auditare.

4. Calitatea serviciilor

Începutul pieței Industriei Serviciilor de Securitate Privată, datează de la începutul anilor 90, când transformările din societatea românească au adus inerent, pe lângă multiplele avantaje și la un tot mai sporit sentiment de insecuritate. Lipsa de reacție, ineficiența instituțiilor statului în asigurarea siguranței cetățeanului la acel moment, a determinat societatea românească să-și găsească resursele și posibilitățile de protejare în interiorul său. Pe acest fond au apărut primele firme prestatoare de servicii în acest domeniu, a început să se cristalizeze Piața Serviciilor de Securitate Privată.

Fără o experiență prealabilă, fără reglementări specifice, pionierii acestei piețe s-au adaptat și și-au adaptat serviciile cerințelor consumatorilor de securitate. În lipsa unei culturi de securitate în

România acelor ani, practic, între furnizorii de servicii și consumatorii serviciilor lor a apărut o simbioză și un proces de educare reciprocă.

Până la apariția primelor reglementări legale, prin Legea 18/1996, și a reglementărilor ulterioare, piața a început să-și formeze propriile mecanisme funcționale și să producă efectele „Economiei de piață”

Unul din principiile care au guvernat încă de la început, și care încă guvernează această piață, a fost preocuparea pentru calitatea serviciilor, care să răspundă cerințelor de securitate ale consumatorului. Această preocupare a dus la înființarea unor asociații profesionale și/sau patronale, a căror principal scop a fost creșterea nivelului minim-al calității serviciilor de securitate. Aceste organizații non-profit au acționat pe mai multe căi precum:

- introducerea în COR a unor ocupații specifice și elaborarea profilului profesional al acestora (standard ocupațional);

- înființarea sau sprijinirea apariției unor centre de calificare și perfecționare profesională și a unor cursuri adecvate formării de competențe specifice domeniului;
- sprijinirea activității organismului național pentru standardizare în vederea adoptării unor standarde specifice și promovarea utilizării acestora în activitatea de securitate privată;
- reprezentarea industriei de securitate privată în asociații similare europene, precum EURALARM și COESS și implicarea în proiecte europene, precum, de exemplu, dezvoltarea unui standard de calitate a serviciilor privind sistemele de securitate la efracție și incendiu la nivel european;
- inițierea și dezvoltarea dialogului cu autoritățile statului care au atribuții în domenii în care industria serviciilor de securitate privată acționează.

După mai bine de 20 ani de activitate, Industria Serviciilor de securitate privată din România a făcut, alături de IGPR și IGSU, pași importanți pentru asigurarea calității soluțiilor și serviciilor furnizate, concretizați prin:

- instituirea unui cadru de fundamentare a măsurilor de securitate fizică pe baza evaluării riscurilor;
- existența unui cadru de calificări specifice securității fizice atât pentru prestatori cât și pentru beneficiari;
- existența unui cadru de licențiere a persoanelor juridice care activează în domeniul securității fizice;
- promovarea standardelor de profil ca instrument de asigurare a calității serviciilor.

Nu în ultimul rând, menționăm că la nivelul principalelor asociații profesionale și/sau patronale, care se s-au reunit în cadrul Federației Serviciilor de Securitate Privată, există preocuparea de referire la documentele europene relevante și chiar de participare activă la proiecte prin intermediul partenerilor europeni.

5. Direcții de acțiune

Industria Serviciilor de Securitate Privată reprezintă un segment important al Industriei de Securitate, are avantajul că este destul de bine reglementat dar cadrul de desfășurare al activității nu este suficient cunoscut și valorificat de către toate autoritățile care au atribuții și responsabilități de securitate.

Sub aspectul cadrului de reglementare, sunt încă subiecte de îmbunătățit, în special a lacunelor de calitate în unele domenii adiacente, precum cel privind formarea profesională, manifestarea unor fenomene de concurență neloială sau lipsa de dialog cu unele dintre autoritățile statului.

În acest context, A.R.T.S. propune următoarele direcții de acțiune:

1. **valorificarea/aplicarea cadrului de reglementare existent pentru securitatea privată în toate domeniile în care există cerințe de securitate fizică**

După caz acest cadru poate fi completat cu unele cerințe și mecanisme particulare domeniului, inclusiv prin instituirea unor scheme de certificare, aplicabile persoanelor juridice și/sau angajaților acestora.

Un aport important îl poate constitui introducerea în COR și definirea altor profiluri profesionale legate de securitatea fizică care trebuie asigurată în diferite domenii de activitate (de exemplu în infrastructurile critice).

2. **valorificarea progreselor realizate în cadrul industriei serviciilor de securitate privată**

Este evident că în această perioadă în care riscurile de securitate se înmulțesc și se diversifică, este necesară alocarea unor resurse pentru îmbunătățirea securității fizice într-o gamă largă de obiective. În acest sens autoritățile implicate precum și decidenții la diferite niveluri au datoria de a valorifica progresul industriei de securitate privată din România și de a contribui astfel la consolidarea și creșterea acesteia ca un segment important al economiei naționale.

Identificarea unor formule de achiziții publice în domeniul protecției infrastructurilor critice care să permită accesul la și să faciliteze dezvoltarea noilor tehnologii aplicabile protecția infrastructurilor critice poate contribui atât la atingerea obiectivelor de securitate cât și la dezvoltarea sustenabilă a ISSP.

3. **sprijinirea activității de standardizare în domeniul securității fizice**

Activitatea de standardizare reprezintă un element de interes național, deoarece aplicarea standardelor (eventual însoțite de o schemă de certificare) constituie un instrument major pentru obținerea calității, reducerea costurilor și optimizarea rezultatelor. Cu toate acestea, autoritățile nu sprijină în nici un fel această activitate. Industria Serviciilor de Securitate Privată contribuie cu resurse alocate la acest efort, dar activitatea ar putea fi mult îmbunătățită printr-o cooperare de tip PPP.

4. **prevederea aspectelor de securitate fizică din faza de proiectare;**

În multe domenii de activitate și pentru multe obiective, preocuparea pentru aspectele de securitate fizică începe după ce obiectivele au fost construite sau modernizate, din această cauză soluțiile aplicate ulterior sunt ineficace (nu realizează în totalitate protecția

necesară) sau ineficiente (prea scumpe). Multe aspecte de securitate pot fi soluționate prin selectarea anumitor opțiuni în procesul de proiectare, de aceea prevederea în reglementări a obligativității abordării aspectelor de securitate fizică va aduce numai avantaje.

5. prevederea unui(unor) programe cu finanțare europeană destinate cercetării și dezvoltării securității obiectivelor

În continuare la motivația de la pc.4 și ca sprijin pentru dezvoltarea și aplicarea unor soluții inovative, dar și pentru consolidarea capacității de protecție a obiectivelor importante, includerea temelor de securitate într-un program cu finanțare europeană va avea o contribuție importantă la asigurarea protecției obiectivelor și la dezvoltarea sustenabilă a Industriei Serviciilor de Securitate Privată.

6. prevederea unor programe cu finanțare europeană destinate unui studiu de piață asupra Industriei Serviciilor de Securitate Privată

Lipsa datelor statistice reale asupra Industriei Serviciilor de Securitate Privată pot duce la o analiză eronată asupra impactului real asupra societății românești. Un studiu de piață este o soluție mai simplă decât introducerea în Codul CAEN a unor activități care să diferențieze activitățile specifice Industriei Serviciilor de Securitate Privată de activități din alte domenii economice. Pe de altă parte, să schimbi la Ministerul Finanțelor structura raportării indicatorilor economici pe diferite Coduri CAEN, este aproape imposibil.